

El príncep del cabàs

Autora (©): Isabel Marín

Il·lustracions (©): Mabel Ramos

Propostes didàctiques(©): Isabel Marín

Propostes didàctiques

1. JUSTIFICACIÓ DIDÀCTICA

El plantejament d'unes propostes didàctiques referides a una narració proporciona una eina de treball per a aprofundir en les qüestions que s'hi plantegen. D'entre les que hi ha tot seguit, el professor haurà de seleccionar les més adients al seu alumnat ja que en trobarà de diferent grau de dificultat. En concret, de tres tipus: unes referides al text, unes altres que connecten amb matèries escolars diferents de l'estudi de la llengua i un tercer tipus d'activitats que volen potenciar l'escriptura mitjançant textos produïts pels mateixos alumnes, com a forma d'animació a la lectura.

2. L'AUTORA

M'agraden els llibres refrescants, els d'aventures i aquells els personatges dels quals em fan l'ullet. El poble on vaig nàixer i créixer –Vilafranca– em serveix d'inspiració en moltes ocasions, fins i tot de vegades és l'escenari real, sense disfressar els noms. Altres voltes, m'agrada jugar amb els topònims. En aquesta ocasió, els propis personatges són juganers. Als lectors i a les lectores, recordar-vos que és millor asseure's a llegir un llibre sense cap pressa.

3. LA IL·LUSTRADORA

Mabel Ramos és una pintora castellonenca. S'hi dedica amb força il·lusió i treball. Entre exposició i exposició, ha il·lustrat un grapat de llibres infantils. Amant dels dibuixos coloristes i vitals, desborda originalitat i destaca la pulcritud del seu estil, cada volta més definit i personal.

4. EL TEXT

4.1. a) Vocabulari

Escriu, tot seguit, què volen dir les següents paraules:

Preàmbul

Assolar

Cascall

Falcar

Sàrria

Càntir

Espardenya

Paredar

Busqueu al diccionari el significat dels mots que no conegueu.

b) Expressions

Expliqueu individualment o bé comenteu en el grup de classe les següents expressions:

Caure en sac foradat

L'aigua clara i la xocolata espessa

Fer-se-li els ulls de peix bullit

Adormit com un pedrusc

Tindre la felicitat a cabassos

Deixa'l que aprenga que un euro són cent cèntims

Treballar a barata treball

4.2. Lectura comprensiva

Després d'haver llegit amb atenció el llibre, proveu de respondre individualment aquestes preguntes:

1. Per què se'n va Teodor?
2. Què significa P+S+P per al rei Benigne? Quina lletra hi afegeix Teodor i per què?
3. Quan Rogall troba Teodor, s'estranya que vaja a conèixer una comarca com Pedreix i la compara, amb sarcasme, amb un parc d'atraccions que es diu:
4. Per què diu Pere que l'arquitectura de la pedra en sec és "la pobra"? Has vist alguna volta construccions d'aquest tipus? On? Què et semblen?
5. Quines bones qualitats troba Teo en la filla de Pere per a "futura reina"?
6. Quins trets d'Isi creu Teo que no són adients per a una "futura reina"? Hi estàs d'acord?
7. Hi ha dues coses que trauen el singlot a Rogall. Recordes quines són?

4.3. Dialectologia

Us deveu haver fixat que algunes paraules es presenten amb canvis segons la zona geogràfica. Hi ha diferències fonètiques (referides als sons), morfològiques (de canvi de forma de les paraules) i semàntiques o lèxiques (segons el significat). Per exemple, el que a la zona de predomini del català oriental és **noi/noia**, en mallorquí es diu **al·lot/al·lota** i a la zona valenciana es diu **xic/xica**.

El valencià, concretament, té molts castellanismes –entre els quals podem assenyalar la forma *xicuelo* o *xicuelet*– que han d'anar en cursiva perquè no pertanyen al nostre sistema lingüístic.

Fixa't en els canvis següents i afegeix-ne alguns altres:

CATALÀ OCCIDENTAL	CATALÀ ORIENTAL
demostre (pres. subj.)	demostrí
substituïska	substitueixi
estiguera	estigués
tindre	tenir
llevar	treure
gitat	
creïlla	
granera	
eixir	

4.4. Enumeracions

Fer una enumeració és llistar o designar un seguit de paraules que estan relacionades entre si. Per exemple, els objectes que fabrica un esparter. Els recordeu?

4.5. Paraules derivades

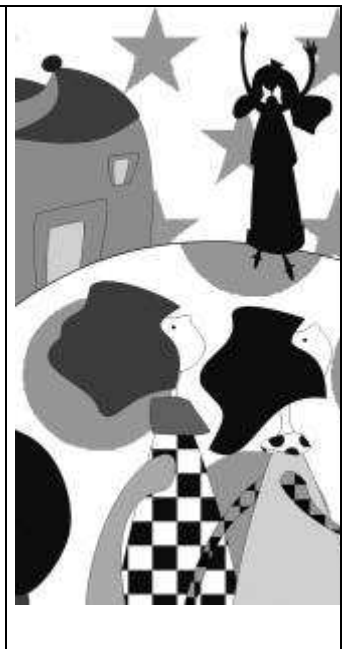
Completa aquesta taula de paraules referides a tipus de construcció de pedra en sec:

DIMINUTIU	SUBSTANTIU	AUGMENTATIU
	Bancal	
	Paret	
	Colomer	
Escaleta		
Pouet		
		Cabanota
	Esmorzador	
	Pedra	

4.6. Adjectivació

Canvia per uns altres els adjectius que trobaràs al següent fragment:

"Es va quedar mirant una xica que era enmig de la plaça parlant a un grup de gent que l'escoltava embadalida. Mentre gesticulava per a expressar-se, els llargs cabells arreplegats amb una pinça a dalt la nuca feien simpàtics daltabaixos".

5. LA HISTÒRIA

a) L'ARGUMENT

Proveu de fer un resum de la història del príncep del cabàs. No cal que siga de més de 10 línies.

- Començament:
- Nus
- Desenllaç/Fets finals

b) EL NARRADOR

La narració es conta en tercera persona, exceptuant algun text. Canvia a la primera persona el següent fragment, per a la qual cosa la teua veu serà la de Pere, el del Mas del Pont. Intenta donar-li veracitat, encara que hages d'introduir alguns altres canvis, sense que es modifiqui el sentit:

“Aquell ancià estava paredant. Era un pastor i, segons li va explicar al príncep, estava pujant un tros de paret assolat perquè per allà se li havia escapat més d'una i més de dues ovelles. Aquell home, tot i tenir bona força, havia de descansar sovint per a recuperar l'alè.

–Fica una pedra damunt de dues –li deia en un d'aquells moments.

–Sense cap pasta entremig? –preguntava Teodor.

–Res de res, xiquet: açò és arquitectura de la pedra en sec, la pobra. No cal res per fixar les pedres que s'aguanten bé del tot, juntes.

El príncep anava fent segons l'home li demanava.

–Dus-me aquest cabàs ple de cascall. “

Nou text

C) ELS PERSONATGES

Anota, almenys, un tret de caràcter de cadascun dels personatges, derivant-lo de les coses que fan o que els agraden.

	Què fa? Què li agrada?	És...
TEODOR	Vol conèixer món Li agrada la xocolata	Curiós, sabut
LA REINA ESTELA		
EL REI BENIGNE		
CALIXTA		
ROGALL		
ISI		

d) EL TEMPS NARRATIU

En quant de temps calcules que esdevé la història que es narra? Per què?

e) L'ESPAI NARRATIU

L'espai pot ser interior o exterior, modern o antic, obscur o il·luminat, etc. Ompli les següents graelles amb alguns episodis, segons si l'acció transcorre en un tipus de lloc o en un altre.

	Lloc interior	Espai obscur	Espai modern	Espai obert
ACCIÓ	Quan la reina mostra el tríptic al rei			Tot allò que passa a la plaça.
ACCIÓ				
ACCIÓ				

- Com imagines el palau dels reis de Blavària? Antic o modern? Intenta descriure'l tot donant-ne alguns detalls.

Activitat de grup: Debat

La princesa Calixta sembla més preocupada pel seu aspecte físic que pel benestar dels ciutadans de Blavària. Creus que açò té a veure amb l'interès general o amb un interès particular d'ella?

Feu un debat col·lectiu a la vostra classe al voltant del tema "Les operacions de cirurgia estètica".

Resumiu les argumentacions i extraieu-ne les conclusions.

6. TREBALLEM ALTRES MATÈRIES

CONEIXEMENT DEL MEDI

Oficis tradicionals: Què saps de l'ofici d'espardenyer? Pregunta als teus avis o a les persones majors que conegues què saben dels vells oficis artesanals com, per exemple, paredador, o espardenyer, o esparter.

Esbrina què és l'espart. Teodor duu un cabàs que ha fabricat l'esparter (encara que el llibre diga que és de vímet, la veritat és que hauria de dir d'espart). Antigament s'usava aquesta planta, que té molta resistència, per a fabricar cordes i altres objectes per als treballs agraris.

ESPORTS D'AVENTURA

Coneixes els esports que captiven la reina Estela? Has practicat tirolina o alguna altra activitat semblant? Podeu fer una conversa guiada amb aquest tema, per poder parlar de quin o quins són els vostres esports preferits.

GASTRONOMIA

Feu quatre grups a la classe i elaboreu el menú reial del casament del príncep Teodor i Isi. Mireu de buscar plats nutritius i, si voleu, divertits. Els grups prepararan les receptes de:

1. Entrants
2. Primer plat
3. Segon plat
4. Postres

PLÀSTICA

A) Dibuixa un mapa de com creus que és Pedreix (no oblidis situar-hi el palau reial, a prop de la Capi, i la cabana de pedra en sec al racó Voscal, a prop de Vilateulada).

B) Fes publicitat del balneari Les Gespes (un tríptic amb disseny original), amb fotos que pugues retallar de revistes i amb dibuixos propis.

C) Dibuixa un plànol del balneari, amb tots els serveis que ofereix.

7. TALLER D'ESCRITURA

• NOTÍCIA

Feu tres grups entre els alumnes de la classe. Cadascun s'ocuparà de redactar la notícia que transmeten als mitjans de comunicació per donar a conèixer que l'hereu s'ha promès amb una jove.

GRUP 1: Notícia en premsa

GRUP 2: Notícia radiada

GRUP 3: Notícia televisada

Recordeu els trets del llenguatge periodístic: la claredat, la concisió i la crida a l'atenció del lector amb grans titulars. Podeu aprofitar el titular que es comenta en el llibre o un altre del mateix tipus: "Sang fresca per a la monarquia".

ENTREVISTA

- Dividiu la classe en quatre grups i prepareu:

Grup 1: Un qüestionari per a fer una entrevista al príncep Teodor (com ha sigut el casament, què farà quan siga rei, i aquesta mena de coses).

Grup 2: Un qüestionari per a fer una entrevista a la princesa Lix. Podeu preguntar-li, per exemple, com fou l'operació, si va patir molt, si tornaria a fer-se-la o l'aconsellaria...

Grup 3: L'entrevista al príncep, que la emplenareu contestant com si fóreu ell mateix.

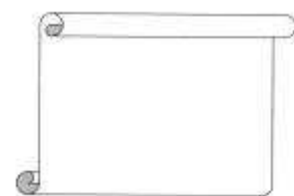
Grup 4: L'entrevista a la princesa, que la contestareu posant-vos en el lloc i circumstàncies d'ella.

Mireu de ser coherents amb la personalitat i manera d'expressar-se de cadascun d'ells. També, de ser seriosos quant a la forma de parlar, quan al tractament ("Majestat" en ambdós casos i de "vós" o "vostè"). I, de ser possible, de documentar-vos en testimonis reals que s'assemblen a allò que se us proposa fer.

- Imagineu que la història del príncep del cabàs segueix. Us convido a continuar-la i a fer:

a) L'escrit pel qual el rei abdica i nomena Teodor el seu successor. Mireu de ser coherents amb tot el que s'ha esdevingut. Recordeu, per exemple, que a la pàgina 72 Teo es compromet a compartir el regnat amb Isi i li diu "no seràs només reina consort". Com ho materialitzarà?

b) El discurs que pronunciarà Teodor el dia que serà nomenat rei de Blavària.

Dramatització

- Escriviu un text dramàtic –és a dir, en forma de peça teatral– d'un capítol o episodi que no estigui desenvolupat (si ho preferiu, pot ser un guió cinematogràfic). Feu-lo de manera que pugueu dramatitzar-ho arribat el moment (per exemple, per a la Festa de Fi de Curs). Si us convé, tinteu el text de trets nadalencs, per a escenificar-ho en la Festa de Nadal. Us proposo dos episodis:

- 1) el viatge final dels reis amb els seus consogres.
- 2) la festa del biquini a la discoteca.

Feu una fitxa de lectura:

TÍTOL DE L'OBRA:	
AUTOR/A:	
IL·LUSTRADOR/A:	
EDITORIAL:	
COL·LECCIÓ:	NÚMERO:
DATA DE LECTURA:	
COMENTARI PERSONAL:	

Vols enviar un comentari a l'autora? Pots fer-ho per *e-mail* a la següent adreça: isamarinro@ono.com.

T'agrada escriure?

- Inventeu, individualment, un text de tema i extensió lliures que comence per la frase: "Una nit vaig somiar que era un rei bo i assenyat ..."

SOPA DE LLETRES

En aquesta sopa de lletres trobaràs 7 topònims del país de Teodor. Poden estar en totes direccions i, fins i tot, n'hi ha un del revés.

B	A	C	P	O	B	I	S	M	U	N	A	T	B
I	C	A	S	E	S	B	L	A	N	Q	U	E	S
O	G	M	A	N	D	O	R	T	R	I	F	C	A
E	S	A	C	U	D	R	I	G	O	B	A	B	E
F	A	L	O	N	A	T	E	N	H	S	L	L	O
T	O	L	S	E	G	U	M	I	O	T	C	A	N
I	B	A	L	M	I	L	E	O	X	E	R	V	S
N	O	R	T	R	O	C	A	T	O	R	T	A	L
E	M	G	N	E	P	S	R	I	V	S	W	R	O
A	D	A	L	U	E	T	A	L	I	V	Y	I	N
M	A	S	D	E	L	P	O	N	T	G	S	A	L